

April 25, 1989
**Meeting of the Collegium MVR Regarding Hostile
Emigration**

Citation:

"Meeting of the Collegium MVR Regarding Hostile Emigration", April 25, 1989, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 1, Record 12, File 902. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/110552>

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

Министерство на външните работи

ЦЕНТЪР. УМН. ОРГ. УННМ

Рег. № I-1080 Екз. № 28
14.04 1989 г.

СОФИЯ

Д Н Е В Е Н Р Е Д

за заседанието на Колегиума на МВР, което ще се проведе на 25. IV..... 1989 г. от 15.00 часа в заседателната зала

1. Доклад за работата на Държавна сигурност срещу българската вражеска емиграция в условията на извършващо се преустройство, демократизация и гласност.

Докладват: Г. Аначков, Вл. Тодоров
и Ант. Мусаков

2. Проект на заповед за дейността на органите на Държавна сигурност по придобиването и използването на секретни сътрудници и доверени лица.

Докладва: Г. Аначков

ЗАБЕЛЕЖКА: След заседанието на Колегиума проекто-
заповедта да се върне в ЦИОУ-МВР.

НАЧАЛНИК НА ЦИОУ-МВР

Ген.-лейтенант:

(В. Георгиев)

Отп. в 1 екз.

Размн. в 30 екз.

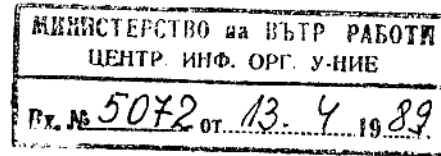
изпъл.: Ив. Печов

нап.: Томова-536

12.04.1989 г.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ВТОРО ГЛАВНО У-НИЕ - ДС
Per. № 8569 Екз. 1
112.04 8.9 19 год.

Д О К Л А Д

ОТНОСНО: Подривна дейност на вражеската емиграция и някои проблеми на контраразузнавателната работа на органите на ДС против нея в процеса на демократизация и гласност

Въпреки настъпилите положителни промени в международните отношения, породени от новото политическо мислене, специалните служби на противника активизират подривната си дейност против НР България. Една от основните им задачи сега е да спъват и провалят извършващите се у нас обновителни процеси. За целта използват и вражеската емиграция.

До 31 декември 1988 г. от органите на ДС са обявени като незаконно емигрирали 13 529 души. Само през м.г. са напуснали страната 290 лица, от които 249 по легален път и 41 са избягали.

Преобладават лицата с работническо-селски произход, сравнително млади хора. Чувствително се увеличи броя на бегълците с висше и средно образование. Някои от тях са инженери, медицински кадри и други висококвалифицирани специалисти.

Много от обявените през последните години са работили на интересни за противника места и са носители на секретна информация. Мъжете са отбили военната си служба в различни поделения на БНА, включително и режимни, а 106 са били офицери и старшини на свръхсрочна служба. В органите на МВР са служили 28 лица. Избягали са и 95 агента. Трудно може да се установи какви вредни последици са настъпили за икономиката и сигурността на страната от бягството и невъзвращенството на тези лица и какви наши секрети са станали достояние на противника. Известно е, че западните специални служби събират всестранна информация от незаконно емигриралите, които за да получат политическо убежище и лични облаги съобщават на противника всички интересувачи го данни. Част от тях активно се включват в подривна дейност против НР България.

Вражеската емиграция следи с огромен интерес провежданите партийни и правителствени мероприятия и произтичащите от преустройството изменения в страната. По указания на западните специални служби и идеологически центрове, тя прецени досегашните си идейно-политически схващания и подходи на подривната си дейност против НРБ и взе мерки за организационно и финансово укрепване. На конференции, събрания и съвещания се разглеждат въпросите на преустройството у нас и в СССР. Обсъдени са доклади като: "Политическият експеримент и либерализацията на обществения живот в България", "Актуални задачи на емиграцията във връзка с промените в България", "Положението в България в периода на преустройството" и други.

Настъпиха промени в програмите на някои организации. Ръководството на Българския национален комитет /БНК/ реши, че техните усилия трябва да се насочат към официалното им признаване от българските власти и участието им в общественно-политическия живот. Изготвиха и разпространиха план за "Преход към една свободна, народо-

властническа и независима България”.

Българското освободително движение /БОД/ издаде и разпространи декларации, позиви и апели към българския народ, армията, младежта, интелигенцията, селяните и други, чрез които се цели да се докаже, че социалистическият строй е в упадък, народа е обезверен, страната е пред икономически хаос и криза и никакви реформи не могат да я изведат от това състояние. Според тях съществуващите слабости и нерешени въпроси са резултат от “неправилната политика” на БКП, а отрицателните прояви - израз на недоволство и съпротива. Това щяло да даде възможност да “изгрее слънцето на българската освободителна борба”. Изказваха се предположения, че процесът на преустройството може да доведе до установяване на власт без комунисти. и се отправяха призови към населението за активни действия и саботажи с цел дискредитиране на взетите решения. В разпространен позив на БОД се дават указания за изграждане на паралелни, независими от властта структури и организации, под формата на комитети по екологичните проблеми, за защита на човешките права, свободно пътуване, борба срещу цензурата и т.н.

Ръководителите на вражеските емигрантски организации поддържат тесни връзки с представители на различни политически и делови кръгове на Запад. Често се срещат със служители на специалните органи, както и с ръководители на емигрантски организации от други социалистически страни, членове на т.нар. “Интернационал на съпротивата”, “Антиболшевишки блок на народите” и др.

Най-активни в това отношение са ръководителите на БОД. Бареv редовно се среща със служители на Държавния департамент на САЩ и ЦРУ, докладва за дейността на организацията и обсъжда с тях възможностите за използването на емиграцията в провежданата подривна дейност против НРБ. Според него към ЦРУ има отдел, който събирал инфор-

мация за емигрантските организации и анализира издаваните от тях материали. По проверени данни, в специалните служби на САЩ работят и бегълци от България. Към дейността на вражеската емиграция проявяват също интерес разузнавателните органи на ФРГ, Турция, Белгия, Швеция, Франция и други страни, които им оказват помощ. Лидери на вражеските емигрантски организации, и преди всичко ръководителите на БОД, са се договорили с тях да се съобразяват с мнението им при даване на политическо убежище на новоемигрирали, които трябвало да го заслужат с активното си участие в подривната дейност на вражеската емиграция.

Изпълнителният комитет на БОД решил да организира специални конференции в някои западни страни за настройване на общественото мнение против България. За целта неговите ръководители посетиха редица капиталистически държави. При срещите с представители на правителствените и делови кръгове отправяха призови Западът да не разширява контактите и отношенията си със социалистическите страни.

Вражеската емиграция събира всестранна политическа, социална, икономическа и друга информация за България. Особен интерес се проявява към трудностите и нерешените проблеми в процеса на преустройството. Интересуващите ги сведения получават от техни съмишленици, от наши граждани, пътуващи по различни поводи в западните страни, от емигрантите, които посещават страната ни, от средствата за масова информация и др. След съответно преработване и съгласуване със западните специални служби една част от тази информация се публикува в емигрантските печатни издания.

Във връзка с посещението на френския президент у нас, БОД изпрати до канцеларията му статия, отпечатана в сп. "Бъдеще" и писмо, в което се искало неговото съдействие за разрешаване на хуманитарен случай, както и препоръки за разширяване контактите на служителите

от посолството на Франция в София с български граждани. До френските вестници, за които се предполагало, че ще командироваат журналисти били изпратени писма със съвети как да се срещат с наши граждани, без да попадат в полезрението на органите за сигурност.

Подобни действия са предприемани и при други случаи, когато западни държавни ръководители са посещавали България или наши съответната западна страна.

Съществени промени настъпиха и в емисиите на западните радиостанции за България. Ръководството на "Свободна Европа" е дало указания на отделните секции да излъчват в ефира само достоверни негативни факти и данни.

Автоматичните международни телефонни връзки спомогнаха чувствително за засилване контактите на някои наши граждани с емигранти, които работят в съответните секции на "Свободна Европа", "Би Би Си" и "Дойче веле". По този начин те своевременно получават негативна информация за нашата страна, част от която излъчват, а останалата предоставят на различни организации като "Международна амнистия", "Лигата за правата на човека" и др. Сега главната тема на техните предавания са преустройството и дейността на неофициалните групи, клубове и комитети. Зачестиха случаите сътрудници на Българската секция на РСЕ да се свързват по телефона с по-известни членове, от които вземат интервюта за проявите им и съответните реакции на нашите власти. Тези и други такива случаи се представят като резултат от "дълбокия разрив" между БКП и интелектуалците.

Емиграцията активно спекулира и с т.нар. "хуманитарни въпроси" като се позовава на Хелзинкските, Мадридските и Виенските договорености. Въпреки, че досега са решени много случаи, а напоследък почти не отказваме, те непрекъснато организирано издирват и поставят все нови и нови.

В последно време ВЕ се опитва да осъществи връзка с репресирани по различни поводи лица у нас, да им оказва подкрепа и ги ползва за свои цели. Под прикритието на защитата на човешките им права, чрез "Лигата за защита правата на човека" и "Международна амнистия" вдига пропаганден шум на различни международни форуми. По този начин се стреми да докаже, че в нашата страна съществува организирана съпротива срещу властта и недоволство сред определени слоеве от населението. Особено тесни са връзките ѝ с членовете на т.нар. "Независимо дружество за защита правата на човека в НР България". Придобитите данни показват, че идеята за създаването му принадлежи на Алфред Фосколо и беглеца Петър Бояджиев, съдени през 1969 г. за шпионаж по френска линия. В изпълнение на дадените им указания от специалните служби на противника те ръководят и популяризират дейността му чрез задграничните пропагандни центрове. Периодично изпращат у нас емисари, прикрити като туристи и журналисти, които се срещат с негови членове и вземат интервюта с клеветническо съдържание. Такива бяха случаите с Димитър Пенчев, Едуард Генов и другите активни членове, които сега активно се използват от противника в провежданата подривна дейност против НРБ.

Вражеската емиграция търси връзки и с членове на "Обществения комитет за екологична защита на Русе", "Клуба за защита на гласността и преустройството" и другите новопоявяващи се неформални групи и организации. Тяхната цел е обединяването и превръщането им в организирана политическа сила и нейното противопоставяне на официалните власти. Голямо внимание отделят и на онази част от интелигенцията, която не споделя изцяло политиката на Партията.

Предстоящо изменение на Наказателния кодекс, Закона за задграничните паспорти и Закона за българското гражданство е обект

на оживени коментарии сред емигрантите. Ръководството на БОД било обезпокоено, че тези промени ще окажат разложително влияние в нейните редове. Поради това е взето решение да се установяват емигрантите, които биха пожелали да се завърнат в България и към някои от тях да се вземат "строги мерки", а други да бъдат използвани за техни цели.

Проведените у нас мероприятия по възродителния процес също предизвикаха значителен интерес сред емиграцията. Една част от нея, изрази положително отношение към тях, друга колеблива позиция, а третата открито се противопостави. Ръководствата на БОД и БСДП считат, че са се създали благоприятни условия за засилване на дейността им против НР България. Под въздействието и активната помощ на ЦРУ се стремят да разширяват и активизират връзките си с представители на турските официални власти, МИТ, националистически, екстремистки и изселнически организации и отделни изселници от България, които считат за свои съюзници. С тях съвместно организират и провеждат протестни акции и демонстрации /предимно във Франция, ФРГ и Австрия/.

Наред с това налице е и обратна тенденция. Барев стигнал до извода, че при проведените съвместни мероприятия и на международни форуми турската страна си служи с груби лъжи и фалшификации и се обявяват против всичко българско, което създава опасност от подронване-авторитета на БОД. Ръководството на БНК изразило недоволство от острия антибългарски тон на предаванията на радио "Свободна Европа" по възродителния процес.

Данните показват, че ръководствата на емигрантските организации не изключват въоръжената борба и провеждането на терористични и диверсионни акции. като средство за постигане на своите цели, но отчитайки новата обстановка засилват пропагандната си дейност. Сега организациите разполагат с усъвършенствана печатна база. Списание

"Бъдеще" излиза редовно, а други, които са известно време бяха заглъхнали, се възстановяват. Появиха се и нови. Те официално се разпространяват в почти всички западни страни. Активно се работи за създаване на канали за внасянето и разпространяването у нас на вражески материали. За тази цел се използва главно пощенския обмен, а в отделни случаи наши граждани и чужденци. Адресират се по различни обществени организации и частни лица, в това число и до граждани на които са публикувани критични материали в печата. Стремят се да включват в тази дейност и граждани на други социалистически страни или да изпращат пропагандни материали от тяхна територия. Получени са данни, че Ценко Барев се е договорил с Лех Валенса за използване членове на "Солидарност" за такива цели. В началото на 1989 г. от Унгария по пощенския канал бяха изпратени у нас декларации и апели на БОД.

С всяка измината година се увеличава броят на посещаващите страната емигранти. През 1985 г. е имало 535 влизания, а през 1988г. те са 1210. Някои от тях идват по два и повече пъти годишно. Очаква се в бъдеще този поток значително да се увеличи. Голяма част от емиграцията възприема положително извършващите се у нас промени. Мнозина създават връзки и установяват контакти с редица служебни инстанции, с цел да развият стопанска дейност в съответствие с Указ № 56 на МС. С това обаче ще се породят различни проблеми от които специалните служби на страните-членки на НАТО неминуемо ще се възползват за постигане на своите подривни цели.

Работата по посещаващите страната емигранти е особено важна за нашите органи, тъй като сред тях има агенти на западните специални служби, емисари на идеологически центрове и вражески емигрантски организации. Създадена е организация за наблюдение и контрол по време на техния престой у нас. Установено е, че някои събират все-странна информация, нарушават общественения ред, трансферират валута